

Viktor Dyk (31. 12. 1877 Pšovka /dnes část Mělníka/ – 14. 5. 1931 ostrov Lopud /Jugoslávie/)

Český spisovatel a politik, představitel literární generace buřičů.



Otec Viktora Dyka byl **správcem mělnického panství** knížecího rodu Lobkoviců (na dohled od památné hory Řípu).

Ovšem již od r. 1888 Viktor bydlel jako **student v Praze**. Na **gymnasiu** byl **žákem mj. Aloise Jiráska** – a v dospělosti se s ním spřátelil. Vystudoval **právníckou fakultu Karlo-Ferdinandovy univerzity** (absolvoval **1900**). Od studentských let se aktivně účastnil vlasteneckého, protirežimně zaměřeného života **literárních a diskusních spolků**.

Od 90. let 19. století Viktor Dyk vcelku hojně **cestoval po Evropě**. V r. **1905** odmítl jistotu právnické profese a stal se **spisovatelem a novinářem**. V r. **1914** byl **blízkým spolupracovníkem Tomáše Garrigue Masaryka**, jenž tehdy zakládal **český protihabsburský odboj** a před koncem r. 1914 emigroval. Viktor Dyk pokračoval ve své politicky kritické, často satirické literární tvorbě. V letech **1916 – 1917** byl **vězněn ve Vídni** pro zločin velezrady; ve vězení ovšem mohl dále psát.



V r. **1918** se Viktor Dyk stal jedním ze zakládajících členů nekonfesně konzervativní strany **Československé národní demokracie**. Dyk byl za národní demokraty **poslancem** 1918 – 1925 a pak **senátorem** od r. 1925 až do své smrti. Postupně se stal velkým **kritikem masarykovské politiky**. V r. **1928** Dyk završil sňatkem svůj mnohaletý vztah s novinářkou a spisovatelkou **Zdenkou Háskovou** (1878 – 1946). Zemřel na srdeční selhání při koupání v Jaderském moři.

Hlavním tématem Dykovy tvorby byl **rozpor mezi ideálem a realitou**; Dyk stranil **ideálům**, jež považoval za **vůdčí životní sílu**, podporující rozvoj **silných individualit**; stoupenci zbabělých kompromisů si zaslouží jen pohrdání. Tento postoj sdíleli i někteří další básníci – **Petr Bezruč, František Gellner, Stanislav Kostka Neumann, Fráňa Šrámek aj.** – a společně s Dykem byli pak označeni jako **generace buřičů** – podle Dykovy básnické sbírky **Buřiči** z r. **1903**. Po r. 1910 Dyk – v souvislosti se vstupem do praktické politiky – nahrazuje dosavadní negaci úsilím o uskutečňování ideálu i v poměrech, které dovolují jen částečný úspěch (dochází k Dykovu **zmoudření**).

Dyk využíval **tradiční motivy české i evropské**, aby ilustroval aktuální domácí poměry. Vyjadřuje se **strohým, lakonickým stylem**, jenž souvisí s dnes frekventovaným pojmem **nedourčenost** (vybízějící čtenáře dotvářet význam uměleckého textu), užívá prvky **ironie a satiry**.

Z dnešního hlediska je nejpopulárnějším Dykovým dílem **novoklasicistní novela Krysař (1915)**: jde o volné zpracování německé středověké pověsti z města Hameln, předjímá některé texty z dnes módního žánru fantasy, zejména ságu *Zaklínač* od polského autora Andrzeje Sapkowského.

Některá díla:

Básnické sbírky **Buřiči** (1903), **Okno** (1921), **Devátá vlna** (1930);

Básnická skladba **Milá sedmi loupežníků** (1906);

Divadelní hra **Zmoudření dona Quijota** (1913; premiéra 1914);

Novela **Krysař** (1915).

<https://www.payne.cz/3xS43787/DykViktor.htm>

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/64/Zdenka_H%C3%A1skov%C3%A1_2.jpg